

gemeente Bronckhorst

Aan: College van B&W
Van: Participatieraad Bronckhorst
Datum: oktober 2024
Onderwerp: Achterhoekse visie Nationaal Actieplan dak- en thuislozen

Geacht College,

De Participatieraad heeft het verzoek ontvangen om advies uit te brengen over de (concept) Achterhoekse visie Nationaal Actieplan dak- en thuislozen 2024. De bijbehorende powerpoint presentatie is getoond, toegelicht en besproken in onze vergadering van oktober 2024. Op basis daarvan sturen wij het college de volgende reactie:

1. Goed om een visie te ontwikkelen voor dak- en thuisloze mensen. Een zeer kwetsbare groep. Het is complex en ingewikkeld gezien de problemen op de woningmarkt en in de zorgsector. Het visiedocument sluit – logischerwijs –aan bij het Nationaal Actieplan en een passende woonplek is een mooi uitgangspunt. Toch ademt het stuk wat schraal, als een opgelegde verplichting. Dat komt tot uiting in
  - Het onderbuikgevoel dat het plan gedreven wordt vanuit financiële tekorten (blz. 4 ‘dat de maatschappelijke opvang zoveel mogelijk moet worden afgebouwd’),
  - Dat er weinig concrete uitvoeringsplannen benoemd worden. Als oplossing om in 2030 geen dak- en thuislozen meer te hebben in de Achterhoek worden slechts twee concrete voorzieningen genoemd en vier keer “we zetten in op”, wat duidt op vage procesafspraken.

Advies

In 2024 was er sprake van een financieel tekort. Dit plan zal geen bezuiniging opleveren maar wel verschuivingen van regionaal naar lokaal. Een financiële vertaling wat dit voor de gemeenten gaat betekenen is dan ook op zijn plaats. Wees ook helder naar iedereen als er een bezuinigingsopdracht onder ligt.

Er wordt veel tijd besteed aan overleg en het maken van lokale en regionale beleidsplannen. Gezien de doelstellingen zou er nu juist veel tijd besteed moeten worden aan uitvoeringsafspraken. Wees concreet en omschrijf de resultaten bij H3. meer smart. Als men in 2030 geen daklozen meer wil hebben is gerichte sturing nodig. Maak duidelijke KPI's (kritieke prestatie indicatoren) waarop gestuurd kan worden.

2. Een groot gemis in het visie document is de presentatie van aantallen. Waarom staan de gegevens die bekend zijn niet vermeld? Met de cijfers wordt meer helder wat de omvang van de problematiek is, kunnen de uitgaven beter geplaatst worden en zeggen woorden als ‘veel mensen’ en ‘groeïende aantallen’ meer.

Advies

Plaats in H1. concreet de aantallen dak- en thuislozen in de regio. Bureau HHM uit Enschede heeft dit onderzoek in 2023 gedaan en komt met een totaal van 264 personen die dak- of thuisloos zijn of het risico lopen dit te worden, plus 159 briefadressen. Door dit te benoemen krijgt het voorgenomen beleid een concreter gezicht en invulling.

3. Ten aanzien van de actiepunten

- Actiepunt 2: Vroegsignalering heeft zijn waarde bewezen. Kijk vooral na het niet betalen van de gemeentelijke belastingen. Dat is het eerste signaal dat het in een gezin niet goed gaat.
- Actiepunt 3: Cruciaal in het hele plan is woningen. Zoek ook lokaal naar goedkope oplossingen van b.v. tinyhouses of tijdelijke bouw. De gemeenten moeten tevens aandacht houden voor woonruimte voor reguliere inwoners (oud en jong). Houd ook oog voor dak- en thuislozen die geen eigen woonruimte op prijs stellen. Zij verblijven bij voorkeur in een begeleide woonomgeving. Gezien hun problemen kunnen zij de verantwoording van het zelfstandig wonen minder aan. Samenwonen in een kleinschalige unit met een vorm van begeleiding is dan wenselijk.
- Actiepunt 4: We onderschrijven de zienswijze regionaal wat regionaal moet, lokaal wat lokaal kan. Vaak zal het positief uitpakken als men in zijn eigen omgeving kan blijven. Echter bij uitstroom naar gemeente van herkomst is er risico op extra bureaucratie en getouwtrek. Maak daarover heldere afspraken met elkaar, zodat de inwoner er niet de dupe van is als er geen ruimte is.
- Actiepunt 5: het betrekken van ervaringsdeskundigen is een goede insteek. We adviseren om hierbij een vooraanstaande rol toe te kennen aan de mensen die deze groep begeleiden. Zij ervaren dagelijks tegen welke problemen de daklozen aanlopen. Ook is het van belang dat gemeenten beschikken over voldoende gespecialiseerde expertise en dat er prioriteit gegeven wordt aan het werken met een vaste casusregisseur (aanpreekpunt) vanuit de lokale gemeente. Deze helpt regie en overzicht te houden op alle leefgebieden (ook wanneer iemand tijdelijk buiten de gemeente verblijft).

Tot slot

- In H7. staan de doelgroepen omschreven. Wat we missen is duidelijkheid over de rechtmatigheid om in Nederland te verblijven, het hebben van sociale problematiek en een urgente woonvraag. De groep die hier niet genoemd wordt, zijn mensen zonder verblijfsvergunning waarop het vreemdelingenbeleid van toepassing is. Deze vormt een deel van de dak- en het thuislozen. Het advies is om ook oplossingen voor deze groep op te nemen.
- In H7. staat dat mensen in principe zelf verantwoordelijk zijn om tot oplossingen te komen: eigen sociaal netwerk of voorliggende voorzieningen. Mocht dat niet voldoende zijn dan kunnen zij zich melden bij de lokale gemeente voor ondersteuning. Dat gebeurt echter vaak niet of veel te laat. We adviseren als insteek van de gemeente om mensen op te zoeken en meer preventief en proactief te werken, net als bij het jongerenwerk.

Al met al ziet de Participatieraad in de Achterhoekse visie Nationaal Actieplan dak- en thuislozen voldoende kapstokken voor een concreet uitvoeringsplan en komt tot een positief advies. We willen graag betrokken worden bij de verdere stappen naar uitvoeringsafspraken.

Met vriendelijke groet,

Anneke Voorend
Secretaris